

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Salut mental i qualitat de vida

Pla director de salut mental i addiccions

Barcelona, 21 de març de 2006

ÍNDEX

0. **Anàlisi de la situació**
- I. **Pla director de salut mental i addiccions**
- II. **Principals àmbits d'actuació del Pla de salut mental i addiccions**
  - **Assistència**
  - **Dependència**
  - **Recerca i docència**
- III. **Pla d'atenció integral a les persones amb problemes de salut mental**
- IV. **Principals actors del Pla**
  - **Pacients**
  - **Familiars**
  - **Professionals**
  - **Proveïdors**
- V. **Què hem fet en el període 2004 - 2005?**
- VI. **Previsions per a l'any 2006**

0. ANÀLISI DE LA SITUACIÓ

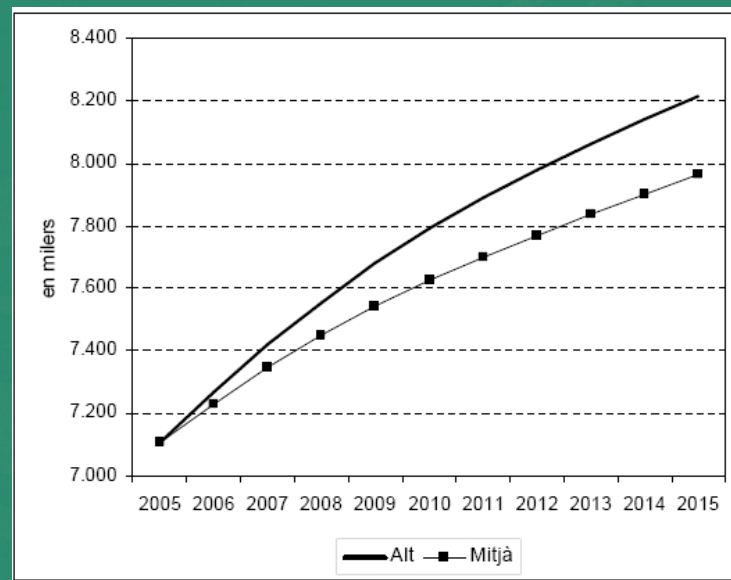
Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Dades sociodemogràfiques

Distribució de la població per regió sanitària i sexe

Regió Sanitària	Absoluts			%		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
RS Lleida	170.643	167.479	338.122	4,81%	4,59%	4,70%
RS Camp de Tarragona	263.274	264.680	527.954	7,42%	7,25%	7,34%
RS Terres de l'Ebre	89.562	86.975	176.537	2,53%	2,38%	2,45%
RS Girona	330.310	327.638	657.948	9,31%	8,98%	9,14%
RS Catalunya Central	238.640	240.408	479.048	6,73%	6,59%	6,66%
RS Barcelona	2.421.150	2.530.114	4.951.264	68,27%	69,32%	68,80%
RS Alt Pirineu i Aran	32.829	32.374	65.203	0,93%	0,89%	0,91%
Sense Regió	56	36	92			
Total	3.546.464	3.649.704	7.196.168	100%	100%	100%

Evolució de la població segons escenaris de projecció

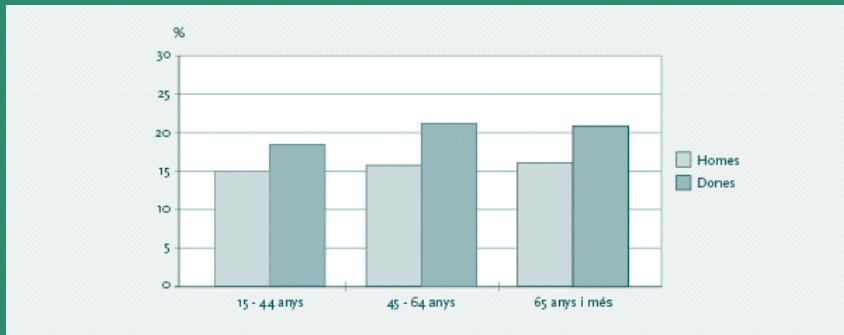
Distribució de la població per edat i sexe

Grup d'edat	Homes	Dones
0-5	239.102	224.181
6-12	246.638	232.954
Infantil (0-12)	485.740	457.135
Adolescent (13-18)	211.919	199.054
19-40	1.280.788	1.201.223
41-64	1.060.407	1.081.047
Adult (19-64)	2.341.195	2.282.270
65-75	308.449	366.140
>75	199.161	345.105
Gent Gan (> 64)	507.610	711.245
Total	3.546.464	3.649.704

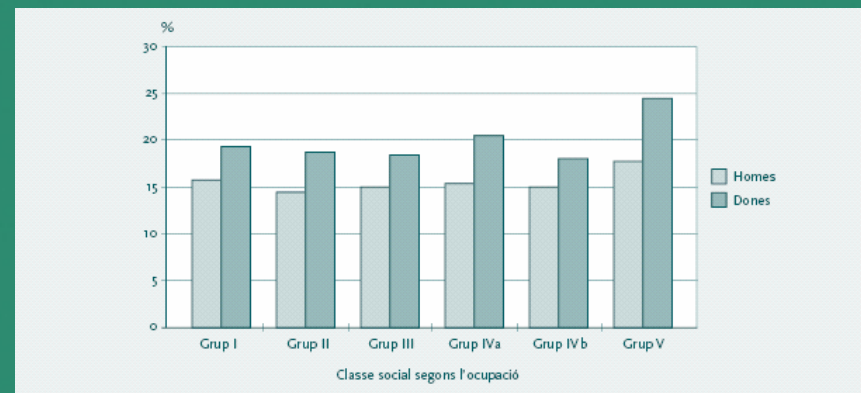
Font: DS – DGPA (Escenari mitjà-alt de les projeccions de població adaptades pel Centre d'Estudis Demogràfics per al mapa sanitari, sociosanitari i de salut pública)

Estat de salut

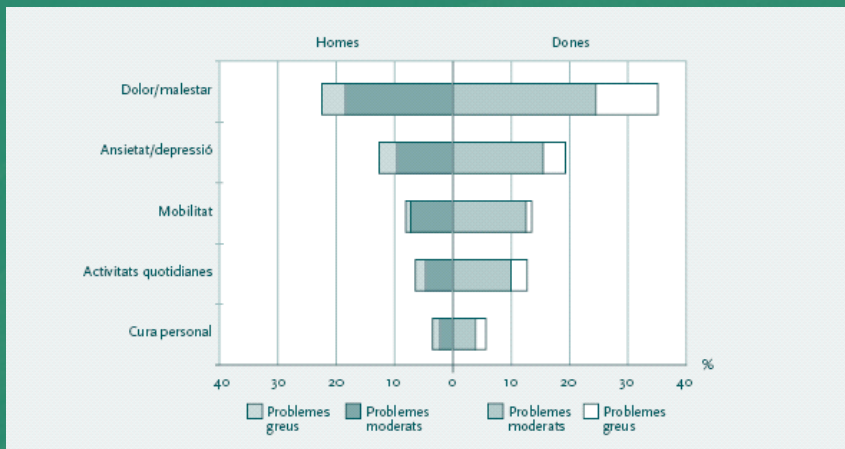
Prevalença de problemes de salut mental, per grups d'edat i sexe

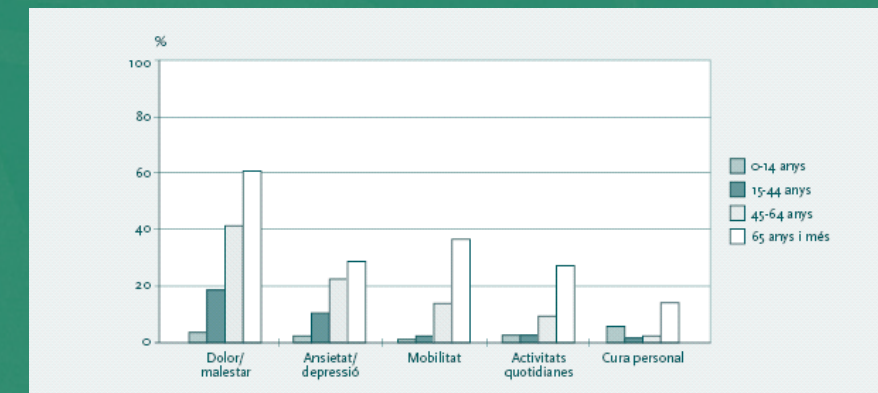
Prevalença de problemes de salut mental, per classe social i sexe

Població que declara tenir problemes en aspectes de qualitat de vida, per sexe

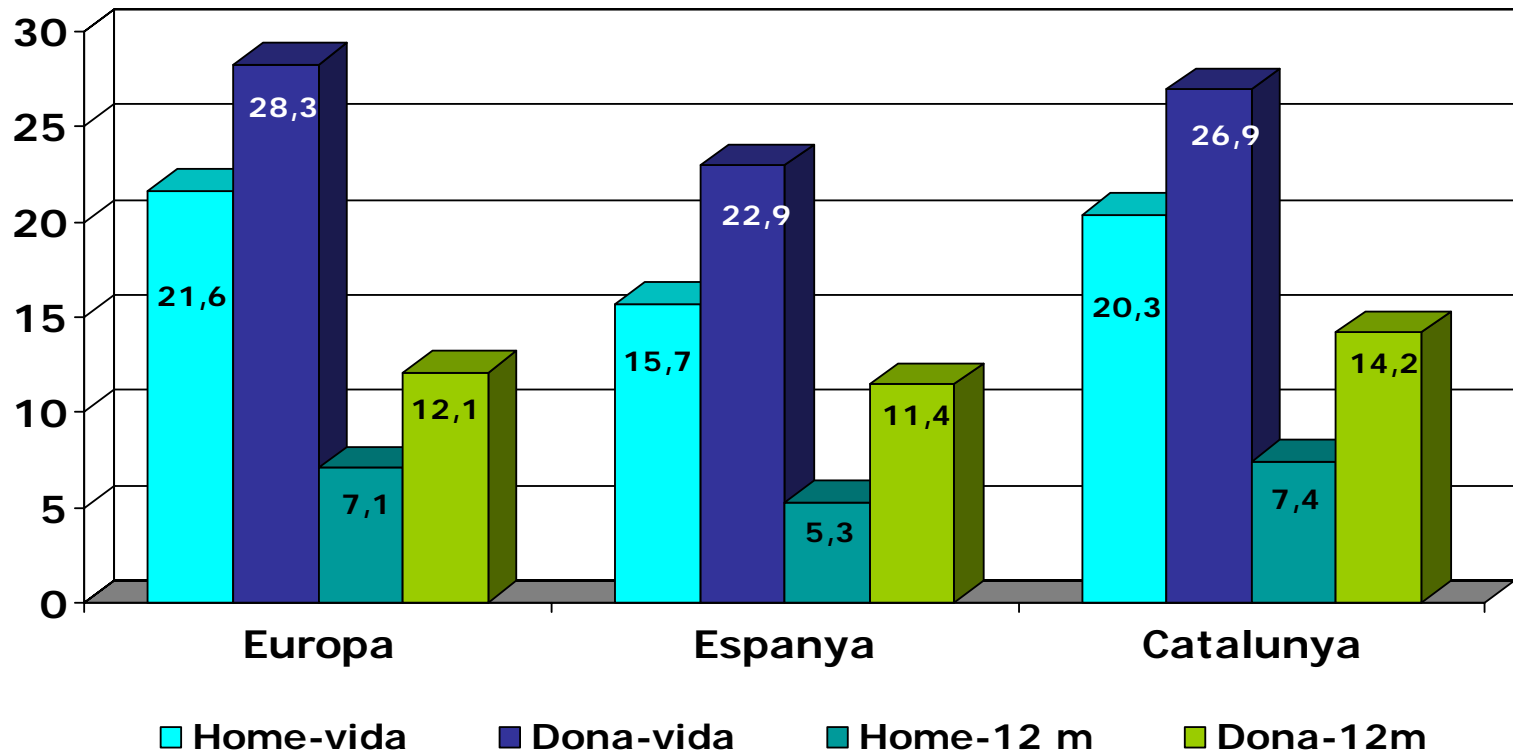

Població que declara tenir problemes en aspectes de qualitat de vida, per grup d'edat

Necessitat

Prevalença de vida i prevalença en els darrers 12 mesos, de qualsevol trastorn mental, a Europa, Espanya i Catalunya

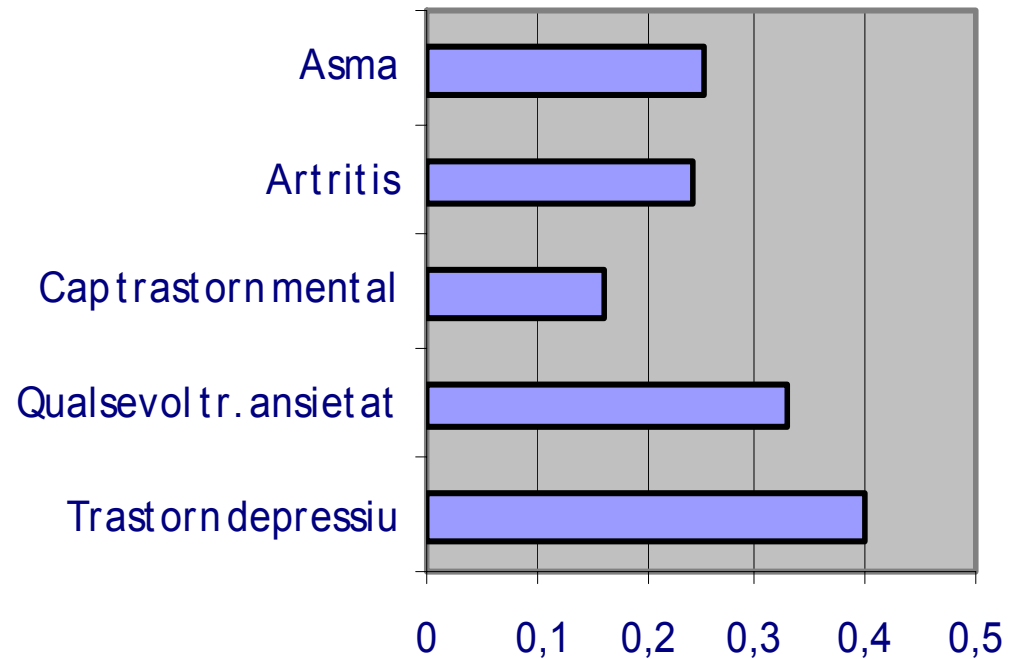
Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Necessitat

Dies de treball perduts el darrer mes

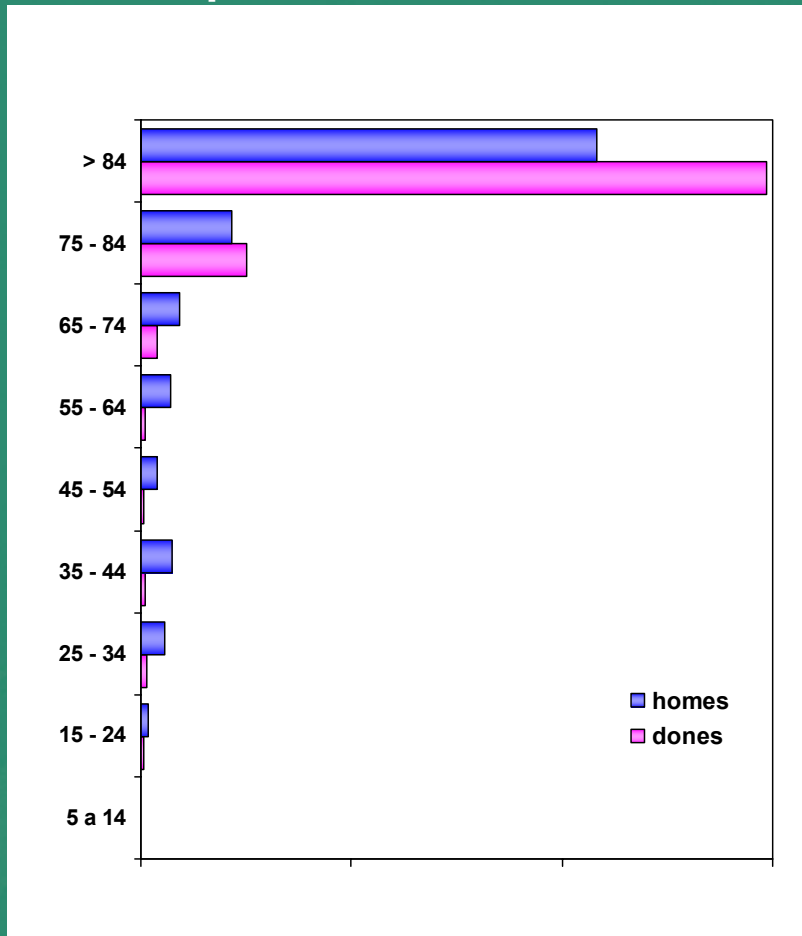
Principals resultats:

- Els trastorns mentals causen una gran discapacitat.
- La seva afectació en el rendiment laboral és superior a molts trastorns físics com l'asma o l'artritis.

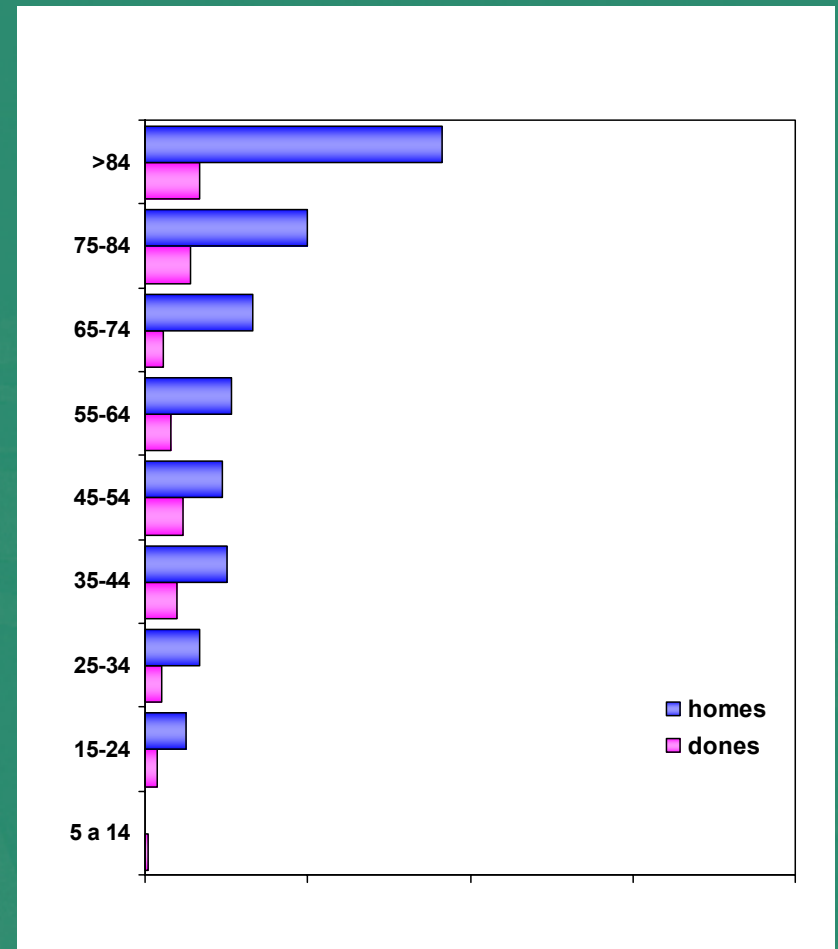

Mortalitat

Causa de defunció: trastorns mentals per edat

Causa de defunció: suïcidis i autolesions per edat

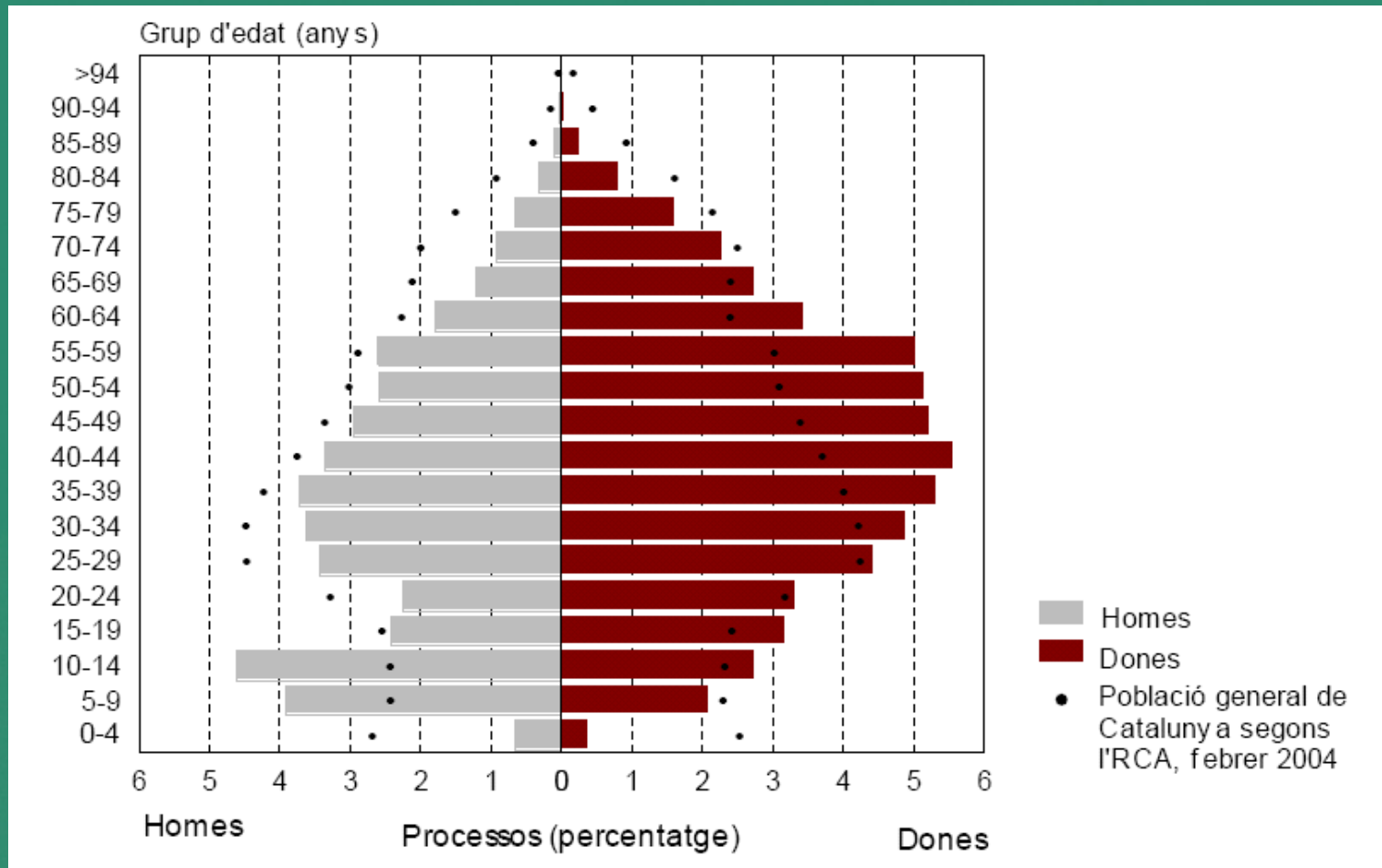
Font: DS – DGRS (Servei d'Informació i Estudis)

Taxes específiques de mortalitat per trastorn mental, suïcidi i autolesió per grups per edat i sexe (x 100.000 h.).

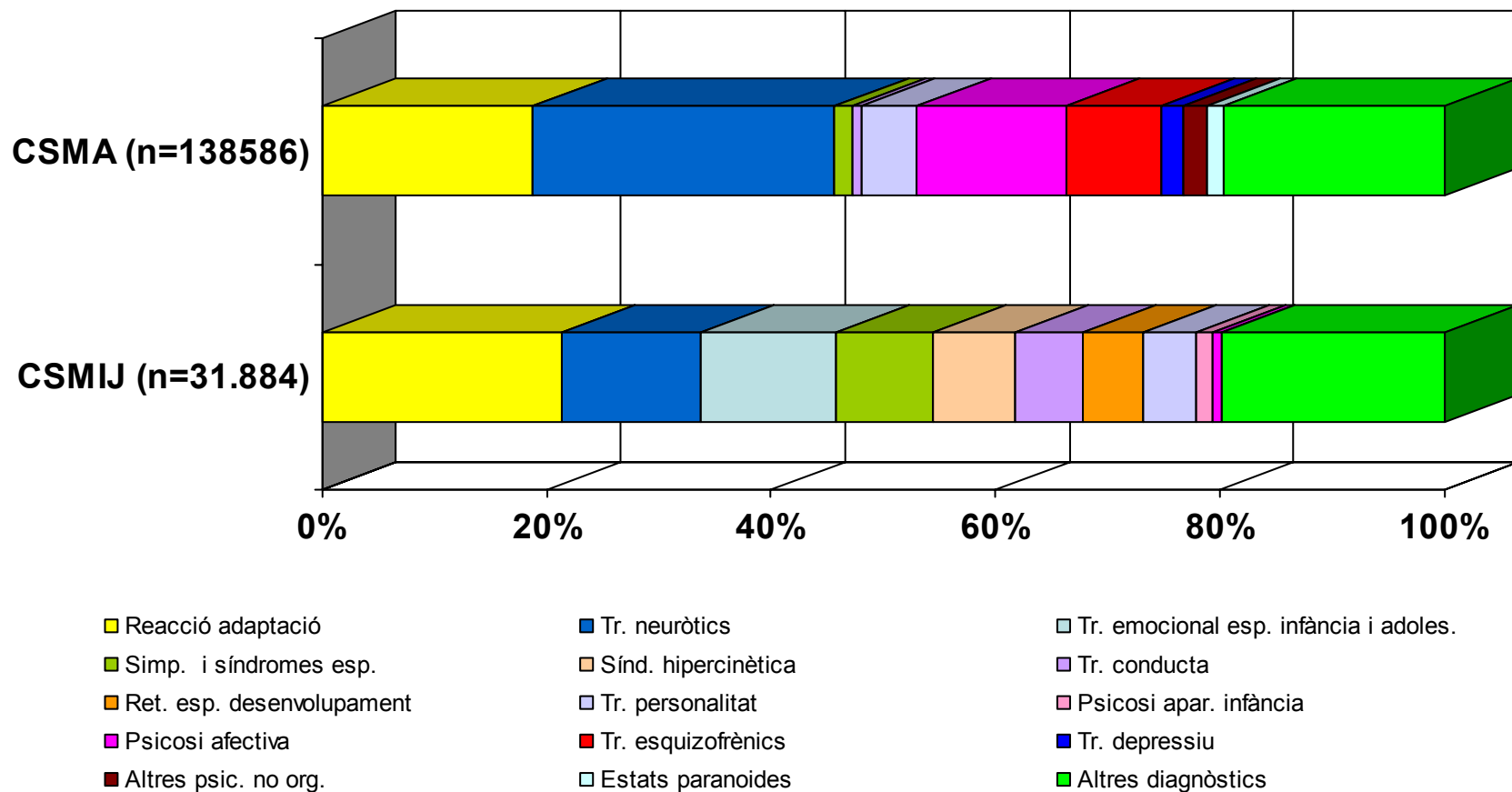
Demanda (CSM)

Distribució de pacients atesos en centres de salut mental ambulatoria i població de Catalunya per grup d'edat i sexe

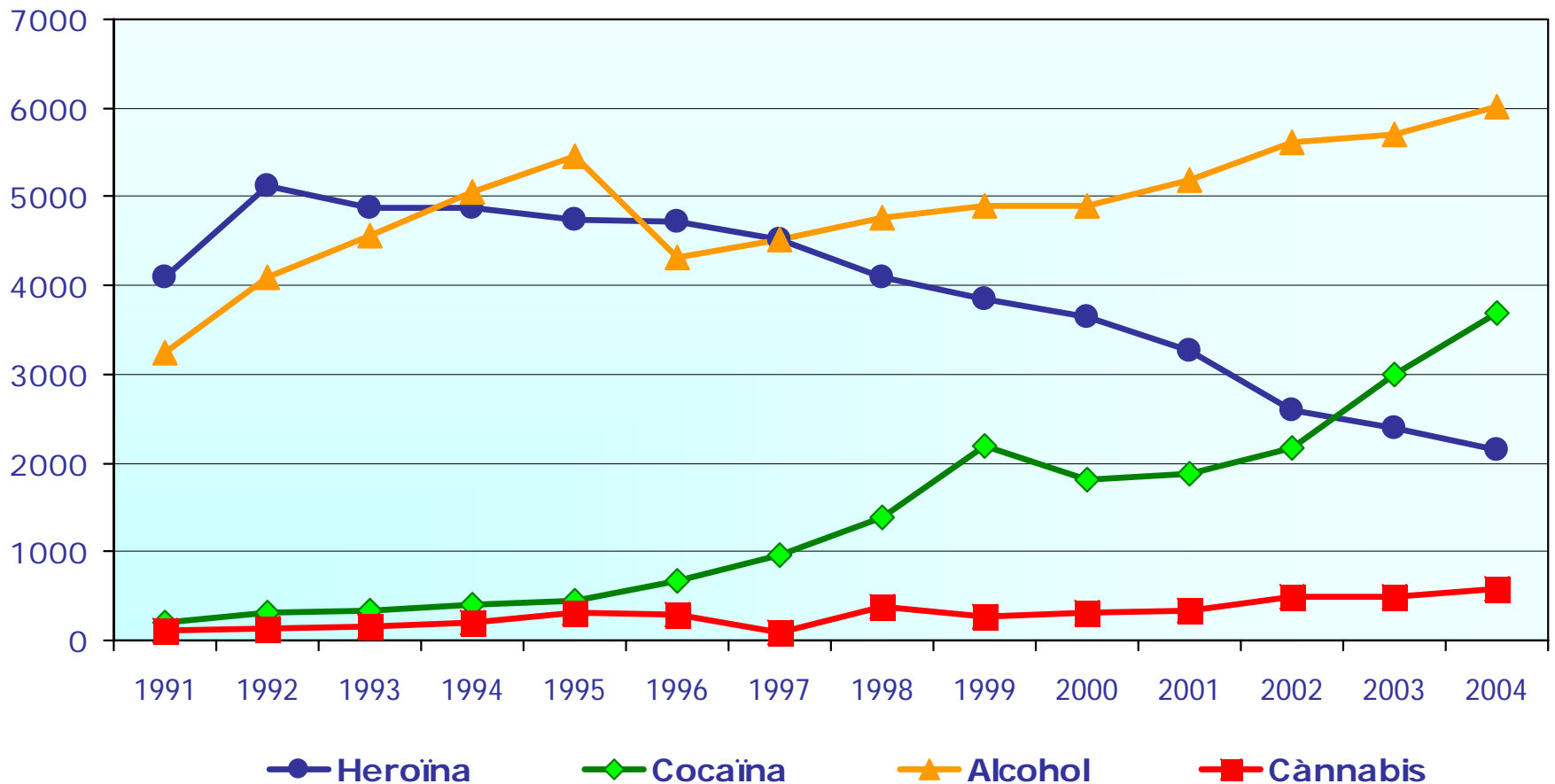
Demanda (CSM)

Distribució dels diagnòstics més prevalents

Demanda (CAS)

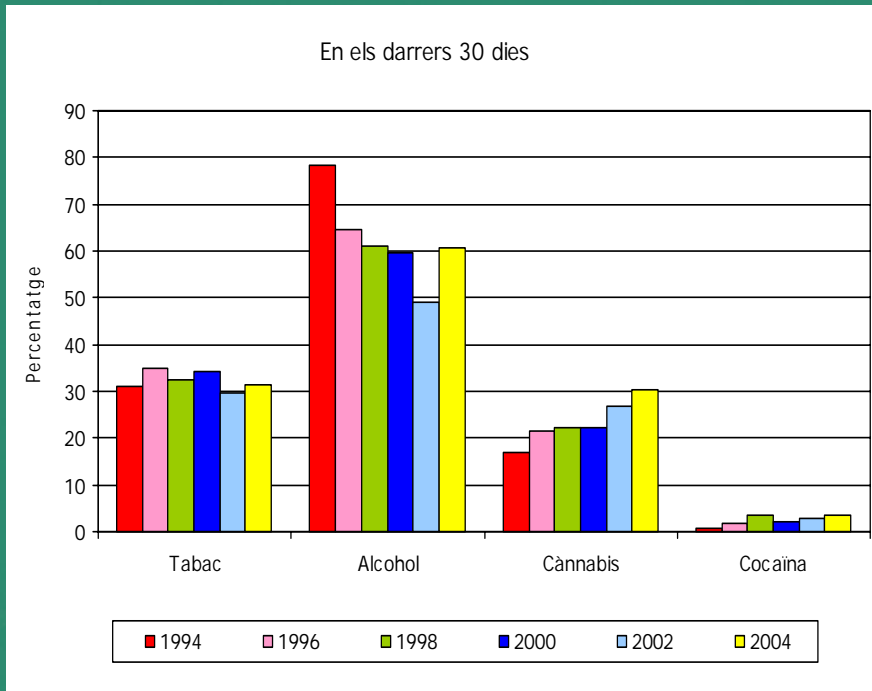
Evolució temporal dels inicis de tractament – droga principal

Prevalença

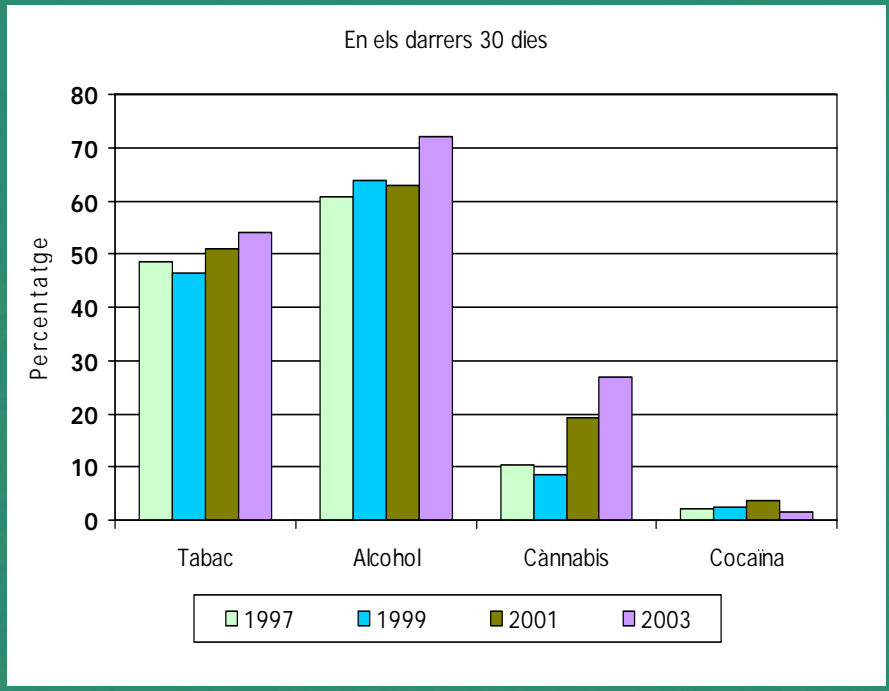
Consum de drogues, darrers 30 dies

Població 14 – 18 anys

Font: enquesta escolar

Població 15 – 29 anys

Font: enquesta domiciliària

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Recursos de salut mental i drogo-dependències a Catalunya (2005)

Nombre i ràtios per població ajustada

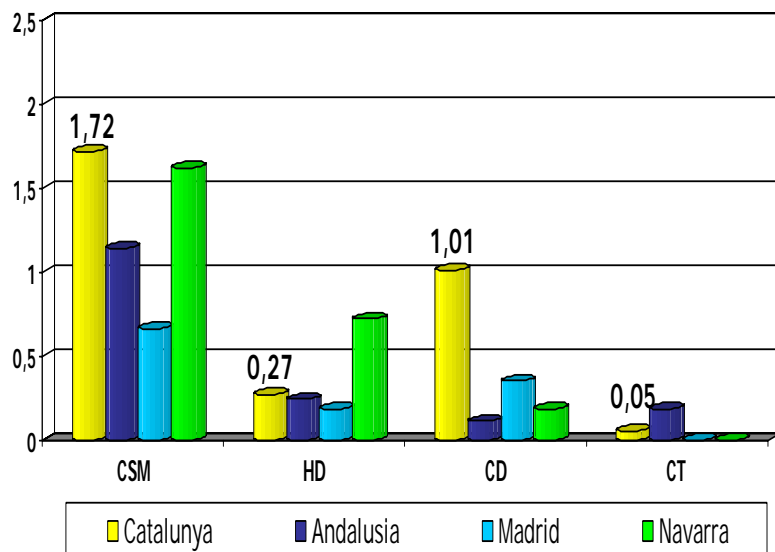
NIVELL ASSISTENCIAL	Infantil i juvenil (< 18 anys) 1.346.872 h. (RCA 2005)		Adults (>18 anys) 5.753.195 h. (RCA 2005)	
	N	Ràtio	N	Ràtio
Centres de salut mental (ràtio per 100.000 h.)	46 centres	3,42	73 centres	1,27
Hospitals de dia (places per 10.000 h.)	256 places	1,90	422 places	0,73
Serveis de rehabilitació comunitària (places per 10.000 h.)			1.625 places	2,82
Hospitalització psiquiàtrica d'aguts / inclou URPI i UCA (llits per 10.000 h.)	100 llits	0,74	779	1,35
Hospitalització psiquiàtrica de subaguts/ inclou UCA, subaguts i l. a la comunitat (llits per 10.000 h.)	20 llits	0,15	512 llits	0,89
Hospitalització de llarga estada psiquiàtrica (llits per 10.000 h.)			2.897 llits	5,04
Centres d'atenció i seguiment (CAS) (ràtio per 100.000 h.)			61 centres	1,06
Unitats hospitalàries de desintoxicació (places per 100.000 h.)			64 llits	1,01
Comunitats terapèutiques (places per 100.000 h.)			337 places	5,31

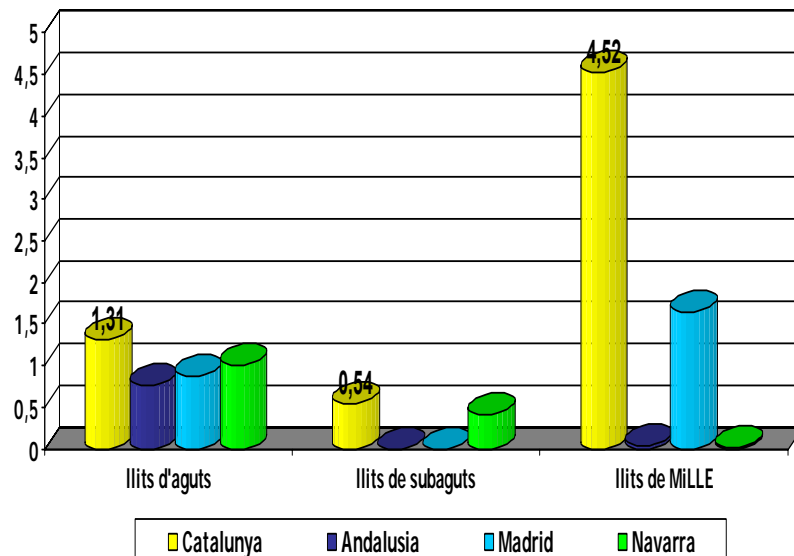
Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Anàlisi comparativa amb altres comunitats autònomes

Recursos comunitaris (per 10.000 h.)

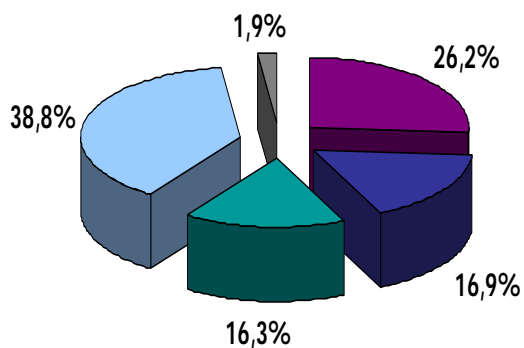
Recursos hospitalaris (per 10.000 h.)

* Inclou els recursos infantils i d'adults

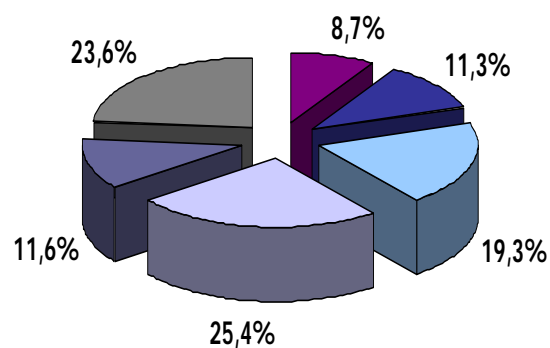
Estudi de pacients ingressats a unitats d'estada mitjana i llarga

Malalts mentals

- Unitat hospitalària de rehabilitació intensiva
- Llar - residència
- Llar - residència amb suport psiquiàtric
- Psicogeriatría
- sense informació

Retard mental

- Residència d'avis
- Residència socio sanitària
- R diagnòstic dual (lleus i moderats)
- R diagnòstic dual (greus i profunds)
- Llar - residència
- Residència profunds

Font: Estudi pacients MILLE psiquiàtrics – juny 2003
(n=1.400)

Font: Estudi 2001 - places retard mental (n= 962)

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Pressupost sanitari públic destinat als grups de malalties més prevalents (CIM-9)

Grups de Malalties	(x1.000€)	%
Aparell circulatori	1.154.358	17,3%
Aparell respiratori	730.285	10,9%
Trastorns mentals	625.921	9,4%
Neoplàsies	609.221	9,1%
Aparell digestiu	512.430	7,7%
Aparell locomotor	461.803	6,9%

Pressupost sanitari públic destinat a Trastorns mentals (CIM-9)

Línies serveis	(x 1.000 €)	%
Aguts	12.551	2
Sociosanitari	61.575	10
Salut mental	207.413	33
Atenció primària	79.124	13
Farmàcia	253.382	40
Drogues	11.877	2
Total	625.921	100

Consum de psicofàrmacs a Catalunya (gener-desembre 2005)

DESPESA PER GRUPS TERAPEUTICS (ATC) 2004 -2005*		Envasos			Import Líquid			Inc 04/05
Grup ATC	Subgrups ATC* (de més consum de cada grup)	2004	2005	%	2004	2005	%	Inc 04/05
AINES i analgèsics	Anilides i derivats de l'àcid propionic	16.083.194	16.987.427	13,97%	89.503.211 €	89.945.195 €	5,74%	0,49%
Psicofàrmacs	Antidepressius	15.767.752	16.181.637	13,30%	246.331.266 €	259.743.569 €	16,57%	5,44%
Antihipertensius	Hipotensors	9.887.065	10.441.449	8,58%	175.804.186 €	180.532.003 €	11,52%	2,69%
Antiulcerosos	Inh. De la bomba de protons	7.114.757	7.764.508	6,38%	83.008.537 €	86.706.340 €	5,53%	4,45%
Hipolipemians	Hipolipemians	4.755.082	5.341.182	4,39%	103.316.875 €	111.147.753 €	7,09%	7,58%
Agents antitrombotics	Inh. De l'agregació plaquetar (exc. Heparina)	4.678.831	5.034.626	4,14%	57.776.023 €	63.070.704 €	4,02%	9,16%
Antiasmatics	Adrenergics i altres agents vies respr	4.425.728	4.500.559	3,70%	111.903.456 €	115.568.090 €	7,37%	3,27%
Farmacs per a la Diabetis	Insulines	3.672.348	3.943.445	3,24%	54.090.694 €	59.813.591 €	3,82%	10,58%
Antiepileptics	Antiepileptics	1.294.462	1.460.675	1,20%	42.328.481 €	50.156.807 €	3,20%	18,49%
Terapia endocrina	Anàlegs de l'hormona liberadora de gonotrofines	324.920	346.934	0,29%	44.145.831 €	49.422.924 €	3,15%	11,95%

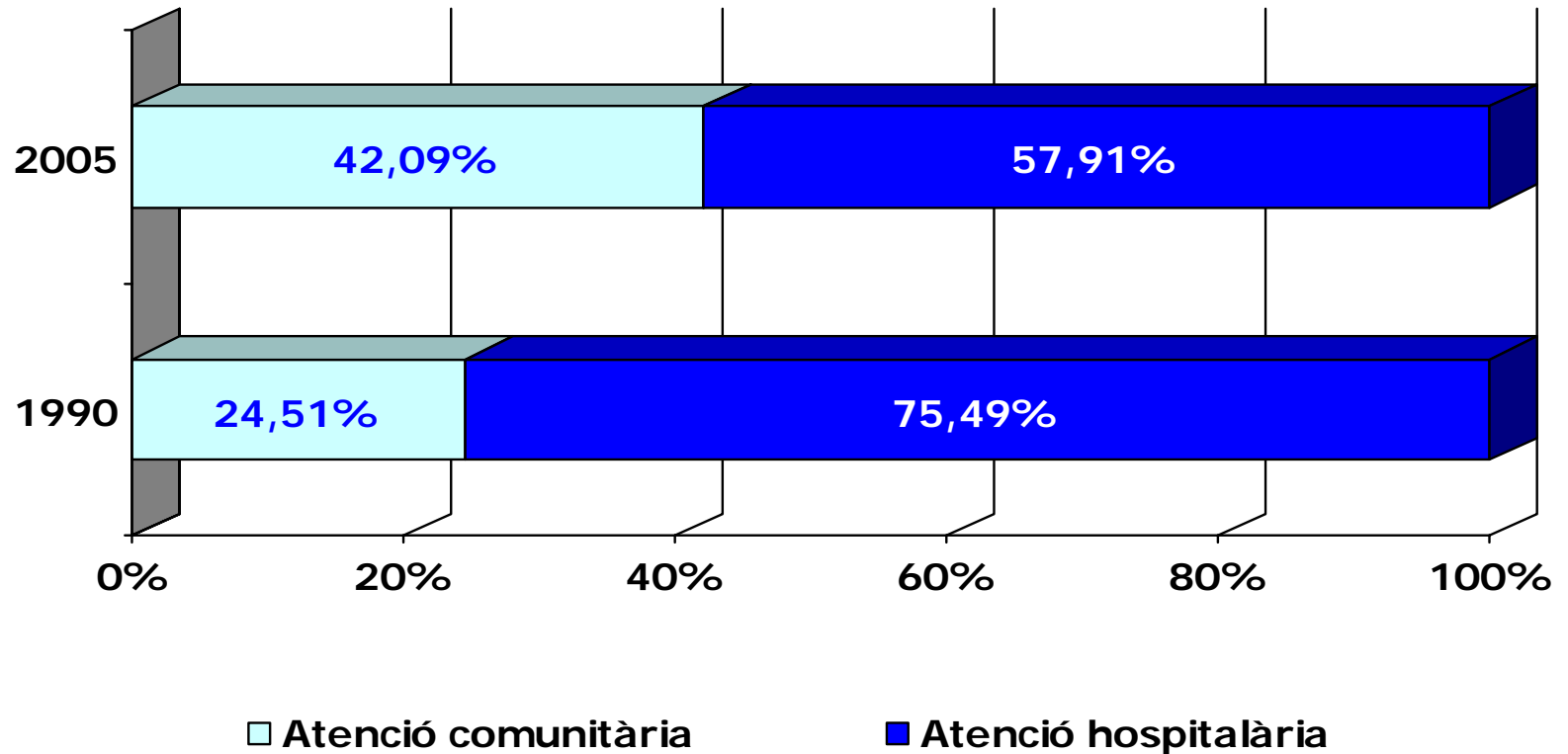
La despesa en psicofàrmacs és del 16% de l'import líquid total del CatSalut en fàrmacs, mentre que el nombre d'envasos dispensats suposa, aproximadament, el 13% del total d'envasos durant aquest període.

*ATC: Anatomic Therapeutic Chemistry

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Distribució del pressupost sanitari públic de salut mental (1990 vs 2005)

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Situació actual: aspectes a millorar

- Poca activitat de promoció i prevenció
- Infrarepresentació de la població de 0-6 anys i majors de 65 anys, en la xarxa de salut mental
- Baix nivell de resolució de l'APS en patologies de menys complexitat
- Saturació dels serveis especialitzats en relació a la demanda:
  - Accessibilitat
  - Poca intensivitat, resposta reactiva i poc orientada a millorar el pronòstic en patologies greus
  - Dificultats per a la continuïtat assistencial
  - Poca intensitat en el suport a les famílies
- Manca d'integració i treball conjunt entre les xarxes de salut mental i drogodependències en la intervenció assistencial
- Poca rellevància del paper de la psicologia clínica i de la infermeria psiquiàtrica
- Manca finalitzar la reconversió psiquiàtrica

I. PLA DIRECTOR DE SALUT MENTAL I ADDICCIONS

Les prioritats de planificació: els plans directors

Per què cal un Pla director de salut mental i addiccions?

- Prevalença
- Càrrega
- Costos
- Dignificació social.

Per tenir un pla d'acció i per garantir una resposta coordinada des de les polítiques públiques.

Bases

- Enfocament per necessitats
- Promoció de la salut i prevenció dels trastorns de la salut mental i les addiccions
- Abordatge integral
- Suport en l'experiència demostrable com a base per a la presa de decisions clíniques i de política sanitària
- Monitorització i avaluació de la pràctica i dels resultats
- Consens entre experts

Un nou model d'atenció a la salut mental i les addiccions

- 1. Orientació dels serveis a les necessitats dels usuaris**
- 2. Integració com a objectiu de millora permanent:**
  1. Integració a la xarxa sanitària general (APS, hospitals generals)
  2. Integració a la xarxa de salut mental i addiccions
- 3. Visió global i de continuïtat assistencial, basada en el treball en xarxa**
- 4. Enfocament comunitari en els serveis i en les prestacions**
- 5. Model d'atenció més preventiu i proactiu**
- 6. Organització eficient basada en el sistema d'atenció integrat i integral amb base territorial**
- 7. Pràctica assistencial basada en l'evidència científica i l'experiència demostrable**

Objectius estratègics longitudinals

1. Promocionar la salut mental i prevenir els trastorns mentals i les addiccions
2. Millorar l'atenció dels trastorns mentals i addiccions a l'atenció primària de salut
3. Orientar la cartera de serveis a les necessitats dels usuaris de la xarxa de salut mental i addiccions
4. Incrementar la satisfacció dels professionals
5. Tenir un compromís en els sistemes d'atenció amb els drets humans: la veu dels afectats

6. Impulsar l'organització funcional integrada de les xarxes d'atenció de salut mental i addiccions

7. Millorar els sistemes de gestió amb la implicació de les EP

8. Millorar el sistema docent de postgrau

9. Enfortir la recerca epidemiològica i clínica, i l'avaluació dels serveis i la cooperació europea

10. Garantir el lideratge del Pla i la gestió del canvi

Context internacional/europeu

- **OMS** → (**gener 2005**) Conferència ministerial europea de l'OMS sobre salut mental a Hèlsinki:
  - Es va establir un marc d'acció global
  - Es va assolir un compromís polític ferm
  - Es va demanar a la Comissió Europea que ajudés a posar en pràctica aquest marc d'acció, en col·laboració amb l'OMS.
- **UE** → Llibre verd sobre salut mental: *Promoció de la salut mental de la població. Cap a una estratègia sobre salut mental a la Unió Europea.*

Aspectes en què s'ha de centrar l'estratègia de la UE:

- Promoure la salut mental a tota la població
- Fer front a la malaltia mental mitjançant la prevenció
- Millorar la qualitat de vida de les persones afectades
- Desenvolupar sistemes d'informació, investigació i coneixements sobre salut mental a tota la UE.

II. PRINCIPALS ÀMBITS D'ACTUACIÓ DEL PLA DIRECTOR DE SALUT MENTAL I ADDICCIONS

Principals àmbits d'actuació del Pla director de salut mental i addiccions

Salut pública

Assistència

Dependència

**Recerca,
docència i
cooperació**

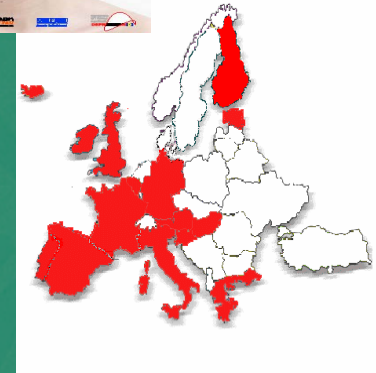
Salut pública

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

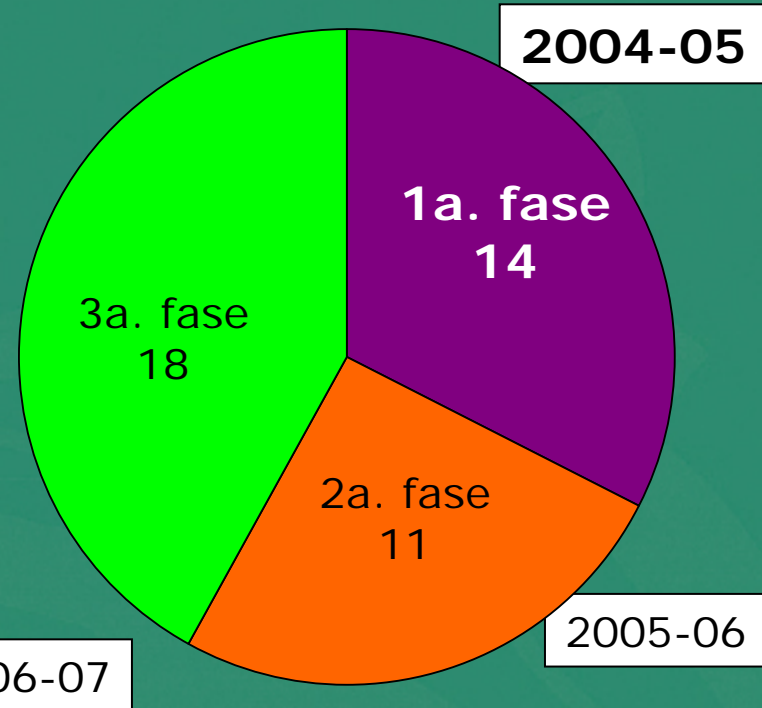
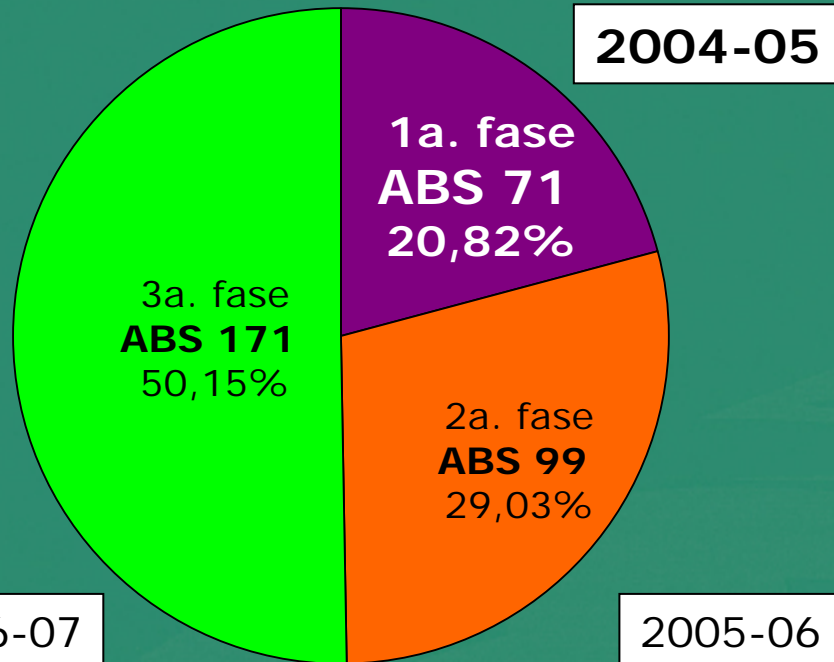
Principals activitats preventives i/o de promoció de la salut

- Programa salut i escola
- Protocol del nen sa
- Programa de prevenció del suïcidi
- Projecte europeu IMPHA per a la implementació de mesures per a la promoció de la salut mental
- Campanya de sensibilització contra l'estigma de la malaltia mental
- Programes comunitaris en l'àmbit de les drogodependències
- Guia d'activitats preventives per a la gent gran
- Guia d'activitats preventives en l'àmbit laboral

ABS PARTICIPANTS EN EL DESPLEGAMENT DEL PROGRAMA

CSMIJ PARTICIPANTS EN EL DESPLEGAMENT DEL PROGRAMA

2006-07

Font: DS-DGSP

ABS TERRITORI

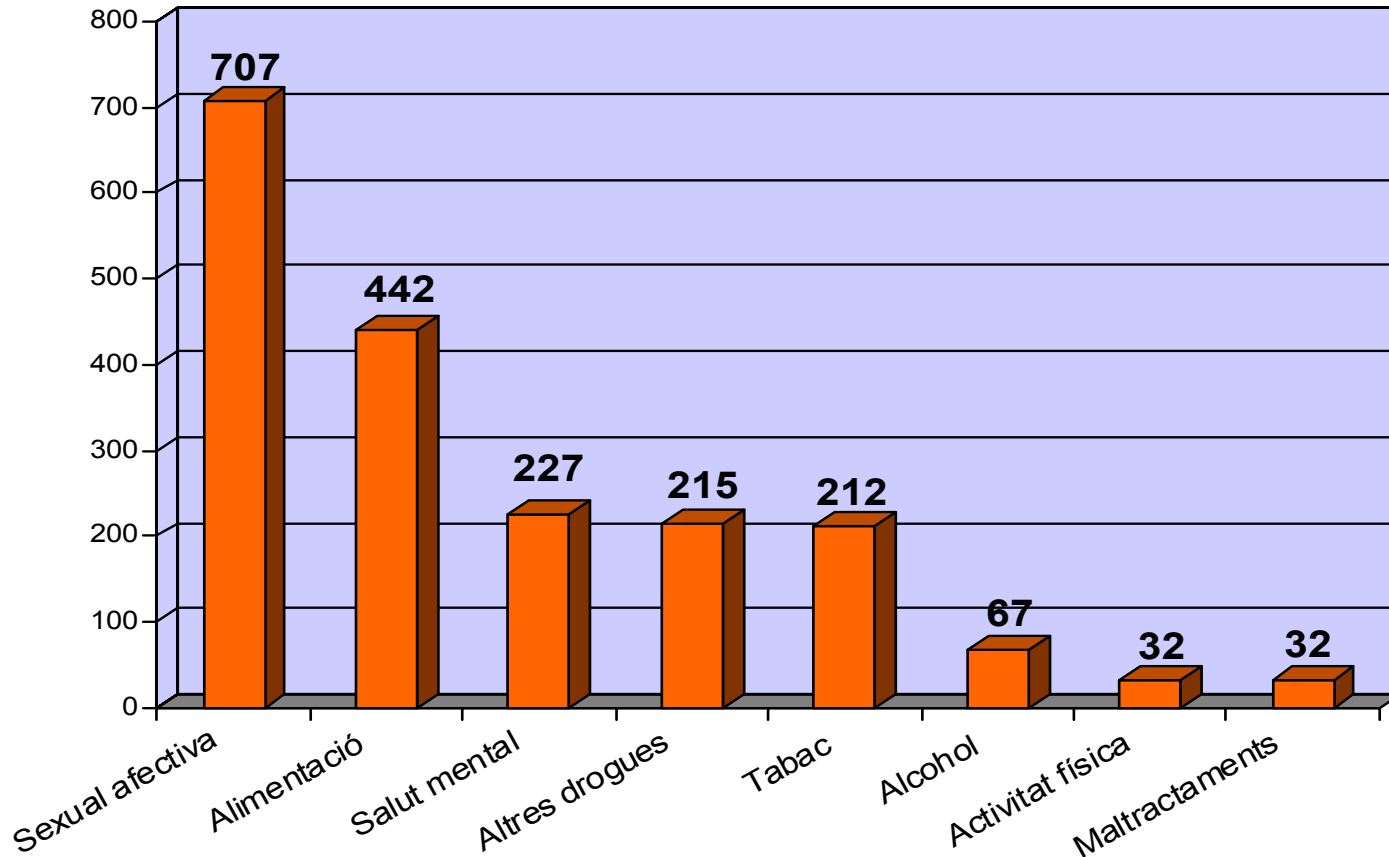
- 1a. fase: 2004-2005
  - 2a. fase: 2005-2006
  - 3a. fase: 2006-2007
- TOTAL: 341**

ALUMNES

- 1a. fase: 27.036
  - 2a. fase: 36.871
  - 3a. fase: 56.093
- TOTAL: 120.000**

Temes tractats en la consulta oberta

Assistència

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Millorar la capacitat resolutiva de l'atenció primària: Pla de millora de l'APS

- Augmentar la dotació de professionals mitjançant els plans de xoc
- Compartir les competències entre professionals
- Potenciar les competències d'infermeria
- En l'àmbit de la salut mental:
  - Programes preventius en salut mental (protocol del nen sa, tardes joves amb suport de salut mental i addiccions).
  - Cartera de serveis de salut mental a les ABS (atenció als trs. mentals i addiccions de baixa complexitat, *counselling*, grups, atenció a les famílies, orientació psicològica, seguiment patologia orgànica en pacients esquizofrènics...)
  - Professionals especialistes en SM de suport a les ABS (psiquiatre consultor, psicòleg, DI)
  - Formació específica en salut mental als professionals de l'APS

Avançar cap a un model comunitari i proactiu des de la xarxa especialitzada

- Atenció precoç als trastorns psicòtics
- Millora de l'atenció als trastorns mentals greus i severos (↑ intensitat de recursos, atenció domiciliària, atenció psicoeducativa a les famílies...)
- Millora de l'oferta de psicoteràpia des dels centres especialitzats (salut mental i drogodependències)
- Garantir la perspectiva de gènere
- Potenciar la rehabilitació i la inserció comunitària

Integració funcional de la xarxa de salut mental i drogodependències

- Mapa sanitari i sociosanitari conjunt
- Integració funcional, organitzativa i clínica (projectes en el territori)
- Decret únic de creació de la xarxa de salut mental i addiccions (els CAS serveis especialitzats)

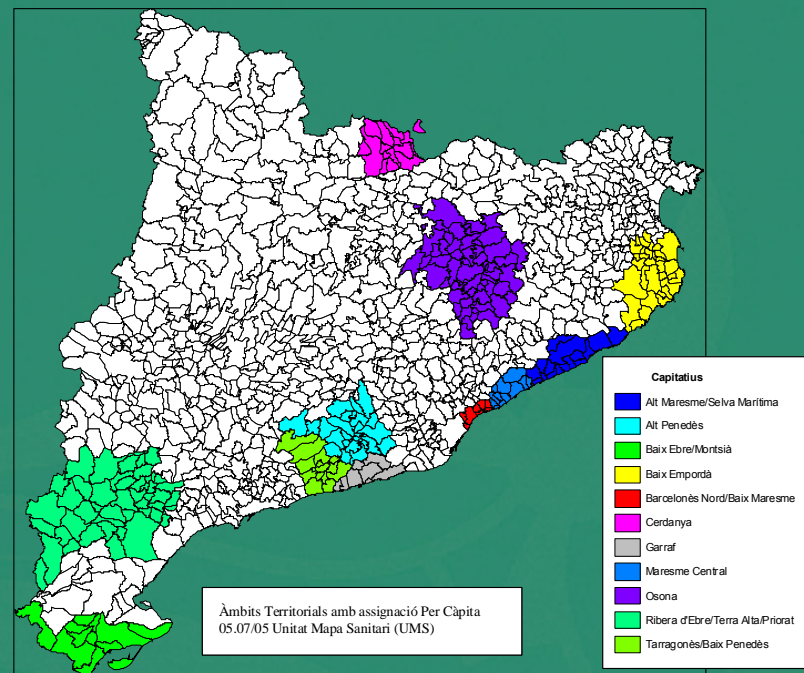
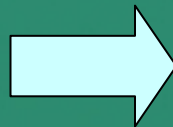

Assistència

Resposta especialitzada suficient, adequada, integral i de qualitat

Infants i adolescents

- Per a l'atenció dels infants amb discapacitats físiques i psíquiques
- Desplegament territorial dels programes TMG
- Programa d'atenció als adolescents amb TM i problemes de consum (CSMIJ – CAS)
- Nous serveis d'hospitalització per a adolescents
- Ampliació dels serveis de rehabilitació comunitària a partir dels 16 anys

Adults

- Atenció a les urgències psiquiàtriques domiciliàries (protocol d'actuació de serveis sanitaris i forces de seguretat)
- Desplegament territorial dels programes PSI i de rehabilitació comunitària
- Plans de reordenació de TLP, TCA, ludopaties i socioaddiccions
- Millorar l'atenció especialitzada a poblacions vulnerables: immigrants, sense sostre, violència de gènere, discapacitats intel·lectuals...
- Atenció especialitzada a la dependència per cocaïna

Mapa sanitari, sociosanitari i de salut pública (I)

Identificació d'objectius de salut, intervencions efectives i serveis adequats

↑ Capacitat de resolució AP

↑ Suport xarxa especialitzada

↑ Atenció a la comunitat

↓ Atenció de llarga estada

Integració funcional de les xarxes de salut mental i drogodependències

Col·laboració amb els serveis d'atenció social i dependència

Críteris quantitativs de planificació

- Centres de salut mental i recursos humans
- Centres d'atenció i seguiment de les drogodependències i recursos humans
- Estàndards de places d'hospital de dia
- Estàndards de llits d'aguts, subaguts, internament a la comunitat, rehabilitació intensiva
- Serveis de rehabilitació comunitària
- Serveis socials (residències, pisos, clubs socials).

Elements qualitativs d'adaptació en el territori

- Diferències en utilització de serveis segons condicions socioeconòmiques i demogràfiques
- Dispersió territorial
- Diferents graus d'especialització / polivalència
- Complementarietat xarxes assistencials

Benestar i Família

SECTORITZACIÓ

Mapa sanitari, sociosanitari i de salut pública (II)

- Fomentar la promoció i la prevenció (Agència de Salut Pública)
- Garantir l'accés i l'equitat territorial
- Incrementar la capacitat de resolució de l'APS
- Potenciar l'àmbit d'atenció comunitària
- Donar més rellevància a l'atenció psiquiàtrica en els hospitals generals
- Fomentar el model de reconversió psiquiàtrica
  - Recintes oberts que integren diferents xarxes i serveis d'atenció. Ex: Parc sanitari
  - Serveis socials i sanitaris alternatius a la institucionalització psiquiàtrica
  - Unitats especialitzades per a casos d'alta complexitat (mesures penals, discapacitats intel·lectuals amb trastorns mentals i/o de conducta)
  - Model integrat de serveis sanitaris i socials en el territori (models de gestió del cas per garantir la continuïtat assistencial)
- Realitzar la integració funcional a la xarxa de salut mental i drogodependències
- Planificar els serveis per grups d'edat i poblacions vulnerables.

Dependència

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Atenció a la dependència

PRODEP

**Atenció a persones
amb malaltia
mental de llarga
duració**

Missió del programa:

Impulsar i ordenar la promoció de l'autonomia personal i l'atenció de les persones amb dependència, amb la proposta de creació d'un ens públic que gestioni les mesures per a la seva protecció.

Projectes demostratius PRODEP en salut mental

<u>Criteri:</u> Els territoris establerts pel Departament de Salut, amb finançament per càpita i/o amb model de gestió clínica del cas	Tipus de projectes: 1. Projecte d'atenció integrada en l'àmbit comunitari Osona, Mataró, Cornellà de Ll., Montsià, Baix Camp, Barcelona 2. Projecte d'espai de gestió integrada per a l'accés a recursos Osona, Cornellà de Ll., Baix Camp 3. Projecte de revisió del model d'atenció a persones amb discapacitat intel·lectual i greus trastorns del comportament Gironès
Territoris: – Barcelona – Osona – Gironès – Mataró – Cornellà de Llobregat – Montsià – Baix Camp	

Recerca, docència i cooperació

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Programa de centres de recerca i docència (IES)

Recerca

- Promocionar la recerca bàsica (PD Recerca)
- Investigar l'epidemiologia dels trastorns mentals i les addiccions. Demanda atesa i oculta per grups d'edat
- Focalitzar la recerca clínica interdisciplinària en fenòmens emergents (temptatives de suïcidi, *bullying*, abusos...)
- Integrar les malalties mentals en l'Institut de Neurociències

Docència

Δ la capacitat docent a Catalunya

- Alinear la formació contínua amb els objectius del PDSMiAd.(CCECS, IES)
- Formació / acreditació en àmbits claus: psiquiatria infantil, psicogeriatria, addiccions, competències culturals, etc.

Cooperació internacional

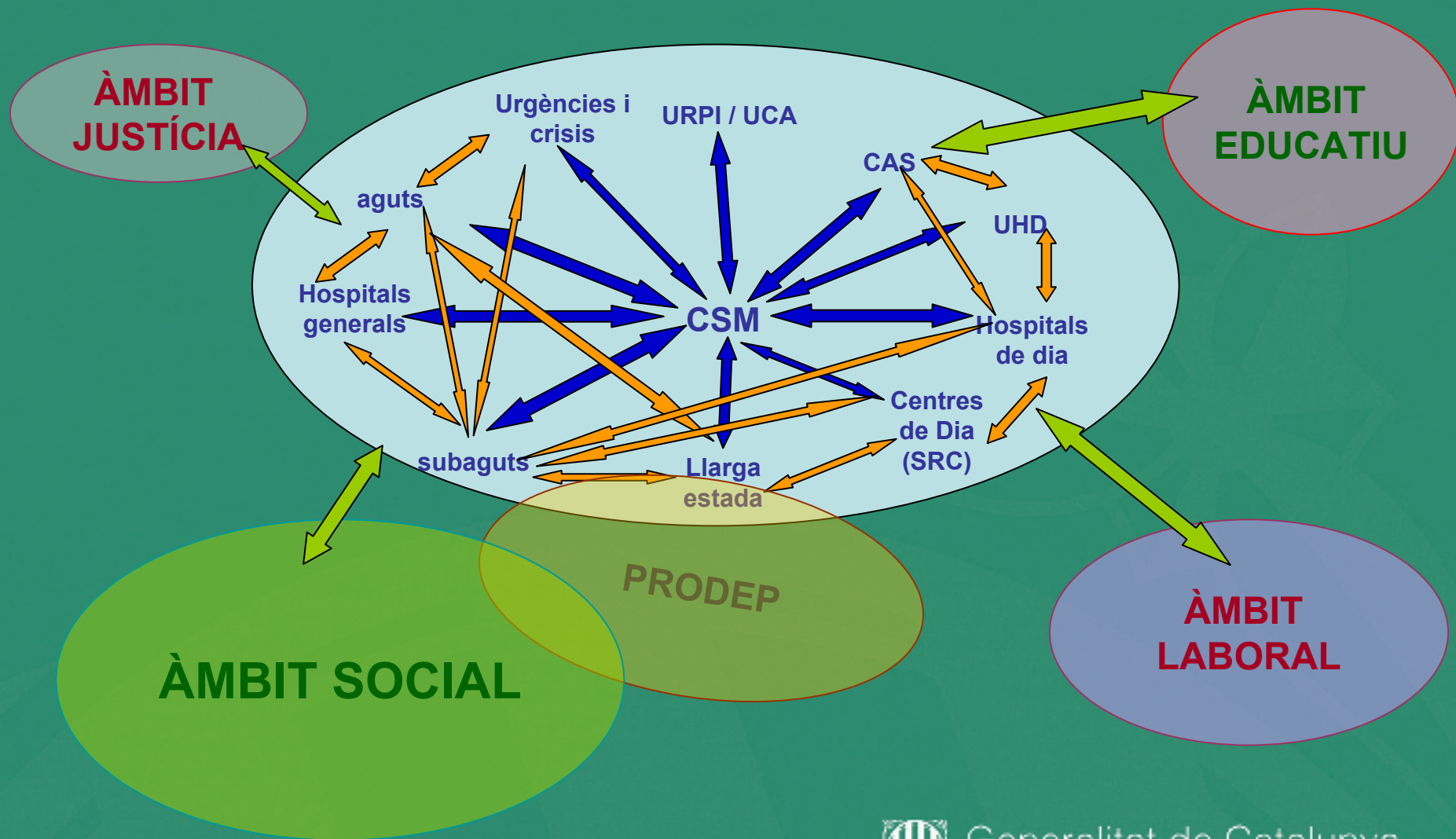
- Projecte IMHPA (promoció / prevenció)
- *Benchmarking* i relacions amb regions europees (Llenguadoc / Nord d'Itàlia)
- Programes OMS - Europa (relacions amb l'Oficina Regional)

III. PLA INTEGRAL D'ATENCIÓ A LES PERSONES AMB PROBLEMES DE SALUT MENTAL

Model d'integració en salut mental

Pla integral per a l'atenció a les persones amb problemes de salut mental

OBJECTIUS

- Fer un enfocament biopsico-social de l'atenció.
- Donar resposta global a les necessitats de les persones amb malaltia mental i a les de les seves famílies.
- Implicar els diferents sectors.
- Augmentar el compromís i la cohesió dels diferents departaments de la Generalitat en aquest àmbit.
- Promoure un instrument facilitador del desenvolupament de les línies d'acció de futur.

ACTUACIONS

- Definir el Pla integral
- Proposar un pla operatiu d'implantació
- Identificar els projectes transversals:
  - Població diana
  - Accions
  - Models organitzatius
  - Recursos necessaris
  - Estratègies de coordinació
  - Grau d'implicació de cada departament

Principals actors del Pla director de salut mental i addiccions

Pacients

Famílies

Professionals

Proveïdors

Pacients i famílies

Principals actors del Pla director de salut mental i addiccions

Pacients

- Implicació activa en el procés terapèutic
- Participació en els serveis i òrgans territorials (consells de salut)
- Promoció de l'associacionisme

Famílies

- Implicació activa en el procés terapèutic
- Participació en els serveis i òrgans territorials (consells de salut)
- Programes psicoeducatius especialitzats en el territori
- Promoció de l'associacionisme

Proveïdors i professionals

Principals actors del Pla director de salut mental i addiccions

Professionals

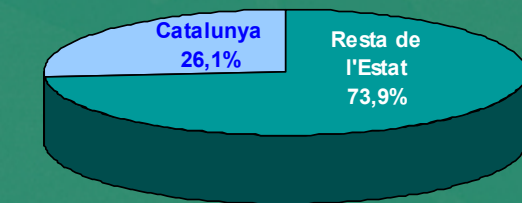
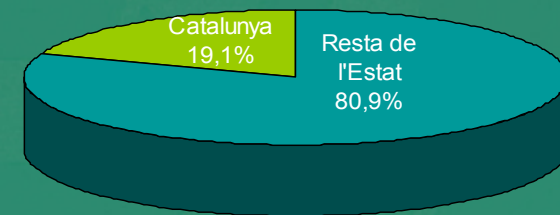
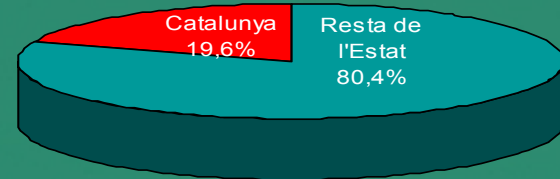
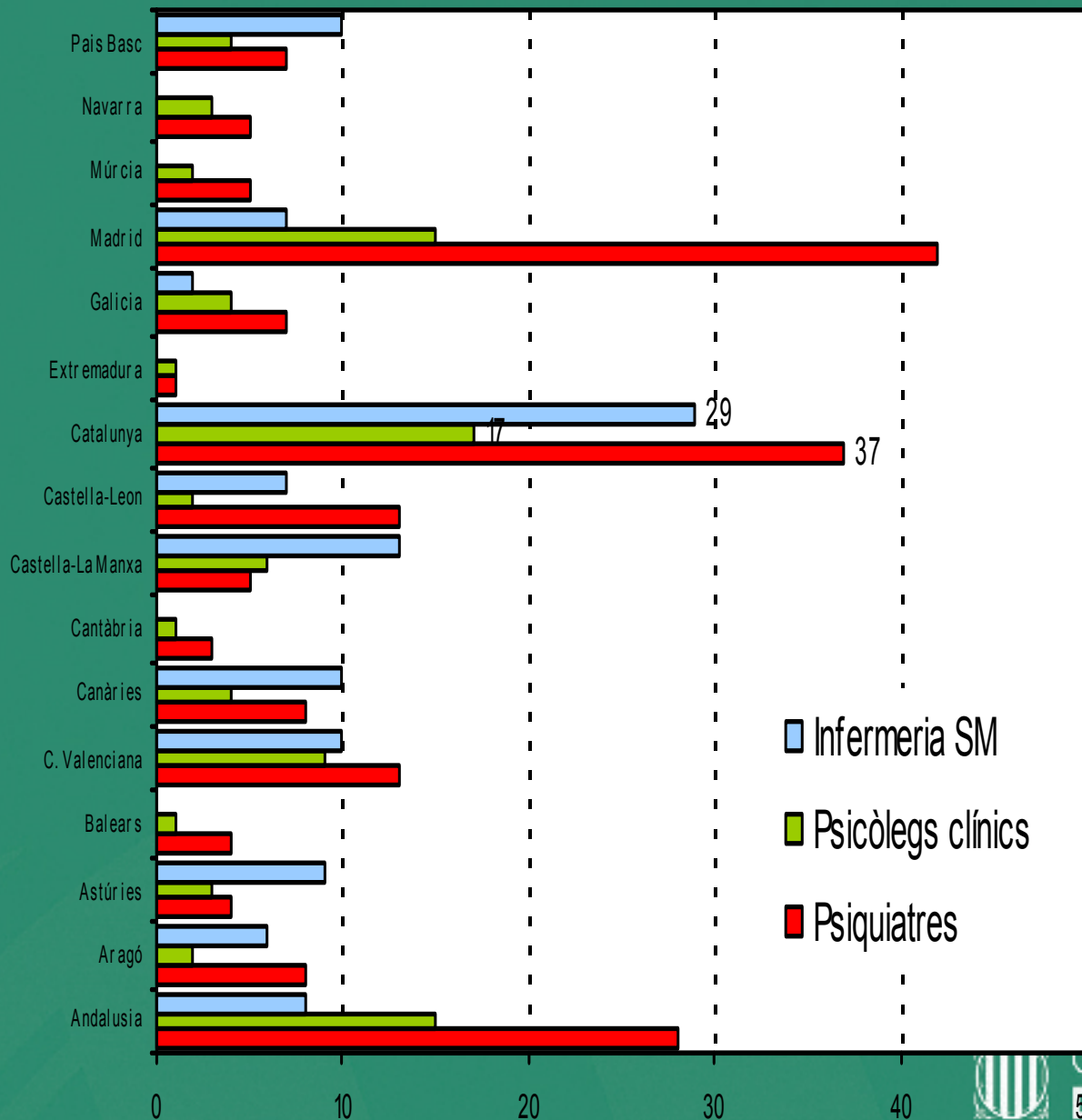
- Suport a la formació i l'acreditació de noves competències professionals
- Suport a un model de desenvolupament professional
- Programa de cuidar al cuidador
- Millora retributiva (acord marc)

Proveïdors

- Sistemes de gestió més eficients (∇ variabilitat inadequada de la pràctica clínica)
- Aprofundiment en la cultura de l'avaluació a les organitzacions
- Millora dels sistemes d'informació d'acord amb l'estratègia del sector
- Promoció d'aliances estratègiques i unitats integrades en el territori

Formació d'especialistes (oferta 2005)

V. QUÈ HEM FET EN EL
PERÍODE 2004-05?

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Balanç 2004 – 2005

Assistència

- Grau d'implantació de programes específics en el territori:
  - Pla de serveis individualitzat (PSI): 39%
  - Programa TMG en infants: 46%
  - Rehabilitació comunitària: 12%
- Plans de reordenació de l'atenció a patologies emergents: TCA, TLP, joc patològic
- Programes d'atenció als adolescents amb TM i problemes de consum
- Programa d'atenció a poblacions vulnerables (immigrants, violència de gènere)
- Increment de llits psiquiàtrics en els hospitals generals
- Actuacions lligades a la reconversió psiquiàtrica: unitats de patologia dual, unitats d'alta dependència psiquiàtrica, unitats polivalents (p.ex. Amposta).

Interdepartamental

- Nou model d'atenció a la salut mental i les addiccions en els centres de justícia juvenil
- Serveis específics per a persones amb discapacitats intel·lectuals i trastorns mentals
- Unitats funcionals d'atenció a la primera infància amb discapacitat psíquica i trastorns mentals

Inversions

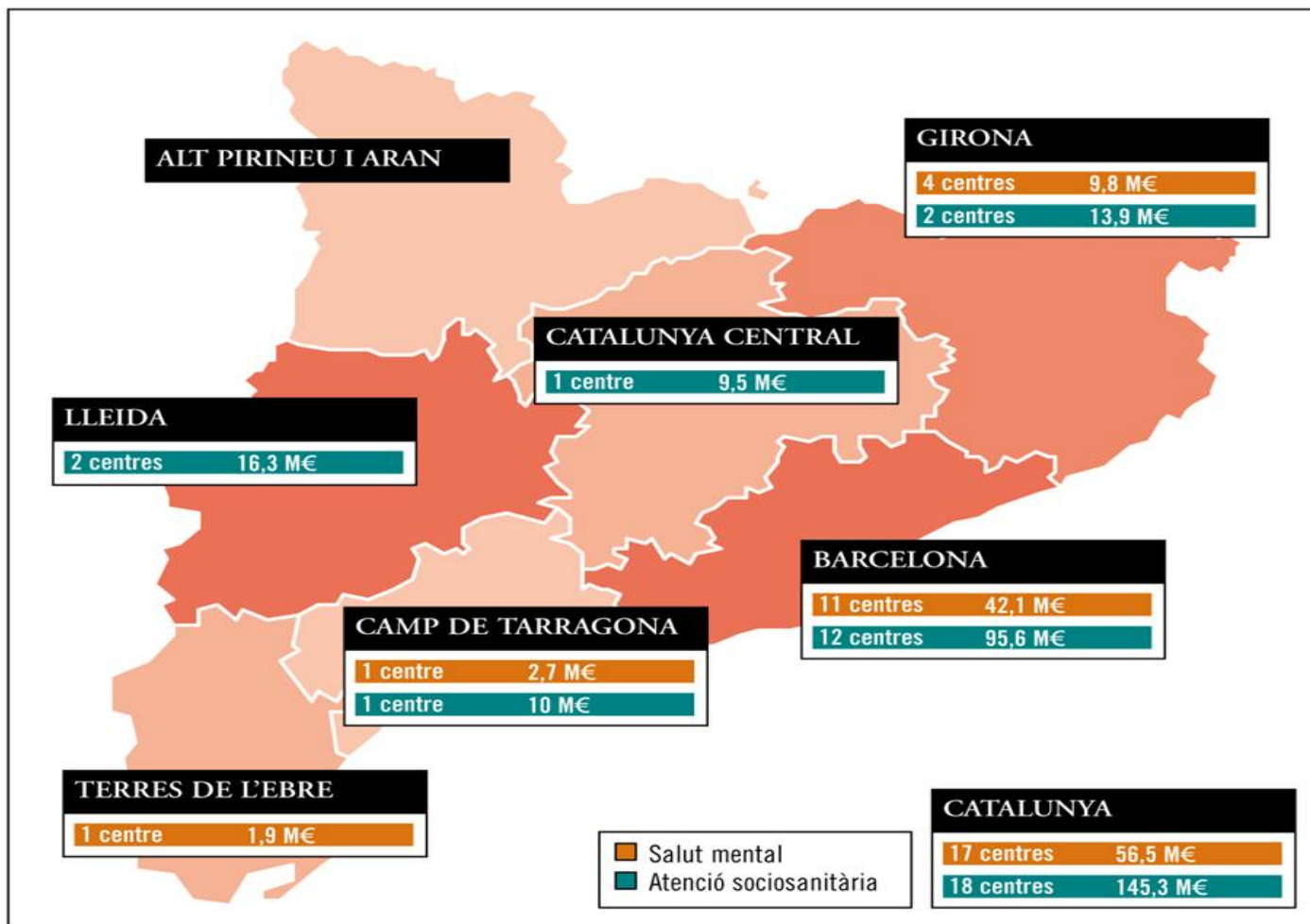
- Planificació d'inversions en salut mental fins a l'any 2012:
  - més de **68 M d'€** (fins l'any 2012).
  - **27** actuacions (fins l'any 2012): centres nous (19) i reformes de centres ja existents (8).

Inversions: més atenció a la salut mental i socio sanitària fins l'any 2012

19 nous centres de salut mental

18 nous centres socio sanitària

Nous dispositius 2004 – 2005

Adults

1 nou servei de psiquiatria d'adults
3 unitats de subaguts
2 unitats de patologia dual
1 unitat polivalent a la comunitat
2 unitats d'alta dependència
psiquiàtrica
110 places d'hospital de dia
90 places de centre de dia
3 nous CSMA i 5 consultes
perifèriques
2 nous CSM per a persones amb
discapacitat intel·lectual
4 nous centres d'atenció a les
drogodependències
Altres dispositius en drogues:
- Ciutat Vella (venopunció higiènica)
- Unitat mòbil Zona Franca

Infantil i juvenil

- 2 unitats d'hospitalització d'adolescents
- 2 hospitals de dia (40 places)
- 1 unitat terapèutica per a pacients de justícia juvenil (12 llits + 15 places h. de dia)
- 2 nous CSMIJ (Molins de Rei i Castelldefels)
- 2 unitats funcionals per a l'atenció a població infantil i juvenil amb discapacitats psíquiques i TM (actuació conjunta CSMIJ-CDIAP)

VI. PREVISIONS PER A L'ANY 2006

Noves accions 2006

Actuacions	Any 2005	Any 2006
Programa d'atenció a les urgències psiquiàtriques domiciliàries	Barcelona Ciutat	Lleida/Tarragona/Terres de l'Ebre/ Girona/ Central
Pla de serveis individualitzat	39,4 % d'implantació	65% d'implantació
Programa de trs. mentals greus en la infància	46% d'implantació	69% d'implantació
Programa de rehabilitació comunitària	12% d'implantació	25% d'implantació
Programa d'atenció als adolescents amb TM i problemes de consum	2 experiències	10 experiències
Programa d'atenció a les ludopaties	Girona/Lleida/Tarragona/Metropolitana/Central	Barcelona Ciutat
Pla de reordenació dels trs. de comportament alimentari	Girona	Lleida/ Central/ Tarragona/ Vallès Or-Occ
Nova cartera de serveis dels CSM •Suport a l'APS: amb un equips especialitzat de psiquiatre/ psicòleg i DUI referència •Prioritzar l'atenció als primers episodis psicòtics. •Millorar l'atenció a les persones amb TMS (increment de la freqüència de visites, atenció domiciliària i suport psicoeducatiu a les famílies) •Incrementar l'oferta d'intervencions psicoterapèutiques.		15% del territori

Les noves accions que s'iniciaran a l'any 2006 incrementen, en relació a les noves accions de l'any 2005: **un 50% en salut mental i un 27% en drogodependències.**

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Previsió de nous serveis 2006

Adults

- 3 programes d'atenció als trs. psicològics per agressions i maltractaments
- Programa d'atenció als sense sostre
- 109 places d'hospital de dia
- 43 places de centres de dia
- Programes d'atenció als trastorns límit de la personalitat
- 1 unitat de patologia dual
- 1 unitat d'alta dependència psiquiàtrica
- 15 llits de subaguts

Infantil i juvenil

- 19 CSMIJ amb Programa salut i escola
- 55 places d'hospital de dia
- 1 nou CSMIJ i 2 consultes perifèriques
- 2 unitats funcionals d'atenció a la primera infància
- 3 programes d'atenció a adolescents d'alt risc

Drogues

- 6 nous CAS
- Un CAS al C. penitenciari de Brians
- 1 nou hospital de dia
- Pla integral de la cocaïna
- Centre de cafè i calor
- Programa d'intervenció en centres de justícia juvenil

El nou Estatut d'Autonomia de Catalunya

Títol I. Drets, deures i principis rectors

Les persones

7.196.168 Nre. de targetes sanitàries individuals
(31/12/2005; font: CatSalut)

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Malalts mentals (persones amb discapacitat) : Què hi diu el nou EAC?

	Malalts mentals
Alt Prineu i l'Aran	377
Barcelona	41.781
Catalunya Central	4.212
Girona	3.055
Lleida	2.986
Tarragona	3.677
Terres de l'Ebre	1.111
No consta	0
Total	57.199

Font: Departament de Benestar i Família

Art. 23. Drets en l'àmbit dels serveis socials (Capítol I. Drets i deures en els àmbits civil i social)

2. Les persones amb necessitats especials, per a mantenir l'autonomia personal en les activitats de la vida diària, tenen **dret a rebre l'atenció adequada a llur situació**, d'acord amb les condicions que legalment s'estableixen.

Art. 39. Protecció de les persones i de les famílies (capítol v. Principis rectors)

5. Els poders públics han de **garantir la protecció jurídica de les persones amb discapacitats i han de promoure'n la seva integració social, econòmica i laboral**. També han d'adoptar les mesures necessàries per a **suplir o complementar el suport de llur entorn familiar directe**.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Persones amb discapacitat: Què hi diu el nou EAC?

1. L'Estatut garanteix la dignitat de les persones amb discapacitat.
2. L'Estatut vol que les persones amb necessitats especials puguin mantenir l'autonomia personal en la seva vida diària.
3. L'Estatut promou la justícia i la solidaritat.
4. L'Estatut vol la integració social, econòmica i laboral de les persones amb discapacitat.
5. L'Estatut vol ajudar i donar suport a les famílies de les persones amb discapacitat.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Salut mental i qualitat de vida

Pla director de salut mental i addiccions

Barcelona, 21 de març de 2006